

вимагає спеціального обладнання, високої трудомісткості (40 хвилин), спеціальних навичок лаборанта. Отримані нами попередні дані дозволили встановити високу ступінь зараженості кішок в межах міста Києва, що вимагає подальших масштабних досліджень та розробки системи заходів по боротьбі та профілактиці токсоплазмозу.

Бібліографія

1. Dubey J.P. "Toxoplasmosis of Animals and Humans", CRC Press, Secondth edition. – 2010.
2. Guerina N.G. Neonatal serologic screening and early treatment for congenital *Toxoplasma gondii* infection / N.G. Guerina, H.W. Hsu, H.C. Meissner, H.C. Meissner et al. // *N Eng J Med.* – 1994.
3. Dubey J.P. *Toxoplasmosis of Animals and Man* / J.P. Dubey, C.P. Beattie // CRC Press, Boca Raton, FL. – 1988.
4. Louis M. Weiss. *Toxoplasma Gondii. The Model Apicomplexan – Perspectives and Methods* / Louis M. Weiss, Kami Kim // Academic Press, Second edition. – 2014. –1160 p.
5. Louis M. Weiss. *Toxoplasma Gondii. The Model Apicomplexan: Perspectives and Methods* / Louis M. Weiss and Kami Kim // Academic Press. – 2007. – 800 p.
6. Gerald W. Esch. Department of Biology, Wake Forest University, Winston-Salem, North Carolina 27106. – *Journal of Parasitology* / Gerald W. Esch // *Toxoplasmosis of Animals and Humans, Second Edition.* – October, 2010. – 940 p.

УДК 619:616.995.132.8:636.7

О.Ю. Степаненко, магістрантка;

Л.М. Соловйова, канд. вет. наук

Білоцерківський НАУ

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗУ

Клінічно у хворих на дирофіляріоз собак спостерігали пригнічення, кашель, важке дихання, відмову від корму, збільшення черева, іктеричність кон'юнктиви. При аускультатії виявили шум під час систоли. Пульс був слабким. Відмічали аритмію. Спостерігали набряки, слоновість кінцівок, нервові явища, внаслідок інтоксикації розвивалися гемолітична анемія та лейкоцитоз.

Лікування з використанням івермектину в дозі 1 мл на 10 кг маси тіла внутрішньом'язово, 0,9 % розчину натрію хлориду внутрішньовенно крапельно, дексаметазону внутрішньовенно, гепарину підшкірно та доксоцикліну виявилось ефективним і призвело до відновлення клінічного стану та гематологічних показників у собак за дирофіляріозу без ускладнень.

Ключові слова: дирофіляріоз, собаки, діагностика, лікування, івермектин.

Дирофіляріоз – нематодозне захворювання собак, котів, диких м'ясоїдних (вовки, лисиці, тигри, леопарди), а також людини, яке викликають нематоди *Dirofilaria immitis*, вони локалізуються у серці, легеневій артерії та інших кровоносних судинах. Інший вид *D. repens* – у підшкірній клітковині [1, 2].

Гельмінти живляться кров'ю хазяїна, викликаючи невеликі, але постійні крововтрати, знижуючи кількість поживних речовин, які споживає організм хазяїна. Продукти їх життєдіяльності викликають алергічну, токсичну дію, але найбільш виражені ознаки токсикозу виявляють при загибелі і лізисі гельмінтів, коли в кров поступають продукти їх розпаду [3]. У собак можуть виникати папульозні дерматити, локальне випадіння шерсті, виразки. При наявності гельмінтів у серці розвивається його

гіпертрофія, серцева недостатність, що призводить до застою у великому і малому колах кровообігу, закупорки судин серця та спричинює загибель тварин [4, 5].

Незважаючи на те, що дирофіляріоз собак на території України давно не екзотична хвороба, є успіхи в лікуванні та профілактиці, захворюваність собак залишається високою. Вивчені окремі питання патогенезу і клінічного прояву дирофіляріозу, проте залишаються недосконалими методи діагностики, лікування, запобігання цієї небезпечної для людини хвороби.

Метою роботи було вивчення методів діагностики та змін морфологічних показників крові до та після лікування хворих на дирофіляріоз собак за даними ветеринарного центра «5 елемент» м. Васильків Київської області.

Матеріалом для дослідження були 10 хворих на дирофіляріоз собак, а також кров від них. Контрольною групою слугували клінічно здорові тварини.

При виконанні роботи використовували наступні методи: клінічний (збір анамнезу, клінічний огляд); лабораторний (дослідження крові на мікрофілярії, гематологічний – на морфологічні (вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів, лейкоцитів та гематокриту) показники крові.

Для виявлення мікрофілярій у полі зору мікроскопа використовували метод діагностики із розбавленням краплі крові фізрозчином у співвідношенні 1:2.

Схема лікування хворих на дирофіляріоз собак включала у перший день: 0,9 % розчин натрію хлориду внутрішньовенно крапельно у дозі 20 мл/кг маси тварини, дексаметазон внутрішньовенно у дозі 2 мг/10 кг, 1 % розчин івермектину внутрішньом'язово у дозі 1 мл/10 кг маси, гепарин підшкірно в дозі 5000 ЕД/50 кг, доксоциклін внутрішньо в дозі 10 мг/кг двічі на добу протягом 4 тижнів. Після цього проводили ще дві інфузійні терапії з інтервалом 10 днів. Термін лікування тривав 30 днів.

Результати досліджень. При вивченні клінічного стану хворих на дирофіляріоз собак ми спостерігали важке дихання, сухий кашель. Загальний стан їх був пригнічений. Вони відмовлялися від корму, приймали вимушено лежачу позу. На зовнішні подразники реагували слабо, неохоче підіймалися. У деяких собак черево було збільшене в об'ємі, кон'юнктива – іктеричною. При аускультатії грудної клітки в ділянці серця в р.о. тристулкового клапана прослуховували свистячий шум під час систоли. Пульсова хвиля була слабкою, ниткоподібною, венний пульс – позитивний. Відмічали аритмію. Спостерігали набряки в міжщелепному просторі, потовщення кінцівок, нервові явища.

Щодо морфологічних показників крові, у собак, уражених дирофіляріями, був знижений вміст гемоглобіну в 1,3 рази. Кількість еритроцитів у дослідних собак була меншою, порівняно зі здоровими тваринами, в 1,4 рази. В 1,6 разів збільшилася кількість лейкоцитів. Величина гематокриту у хворих собак зменшилася на 6 %.

На 11 добу з початку лікування собакам ввели другу ін'єкцію івермектину, а також застосували всі інші препарати. При мікроскопії крові в жодній тварини не були виявлені мікрофілярії, що свідчило про позитивний ефект призначеного лікування. Загальний стан та апетит собак покращилися. Вони проявляли інтерес до власників.

На 21 добу досліджень морфологічні показники крові нормалізувалися. Мікрофілярій не виявляли.

На 31 добу досліджень тварини були активні, грайливі. У жодній собаки мікрофілярій виявлено не було. Гематологічні показники були в межах норми. Лікувальна ефективність склала 100 %.

Висновки. 1. Клінічно у хворих на дирофіляріоз собак спостерігали пригнічення, кашель, важке дихання, відмову від корму, збільшення черева, жовтяничність кон'юнктиви, набряки, слоновість кінцівок, нервові явища.

2. Внаслідок інтоксикації, спричиненої життєдіяльністю дирофілярій, розвивається гемолітична анемія, що проявляється гіпохромемією, еритроцитопенією, лейкоцитозом та жовтушністю слизових оболонок.

3. Застосована схема лікування з використанням івермектину у комплексі з патогенетичною терапією виявилася ефективною і призвела до відновлення клінічного стану та гематологічних показників собак за дирофіляріозу.

Бібліографія

1. Соловьёва Л.Н. Распространение, диагностика и лечение дирофиляриоза собак / Л.Н. Соловьёва // Учёные записки учреждения образования «Витебская ордена «Знак почёта» государственная академия ветеринарной медицины». – Витебск, Беларусь, 2017. – Т. 53, вып. 1. – С. 139–142.

2. Soloviova L.N. Prevalence, clinical signs and treatment of Dirofilariosis dogs / L.N. Soloviova // Збірник матеріалів XVI міжнародної наук.-прак. профес.-виклад. складу, аспірантів і студентів «Актуальні проблеми ветеринарної медицини». – Київ, НУБіП. – 2017, 19–20 квітня. – С. 127.

3. Dujic M.P. Orbital swelling as a sign of live *Dirofilaria repens* in subconjunctival tissue / M.P. Dujic, B.S. Mitrovic, I.M. Zec // Scand. J. Infect. Dis. – 2003. – V. 35, № 6–7. – P. 430–431.

4. Чернов В.Н. Дирофиляриоз / В.Н. Чернов, О.С. Ушаков // Мир ветеринарии. – 2012. – № 4. – С. 4–15.

5. Petry G. Evaluation of the Adulticidal Efficacy of Imidacloprid 10 %, Moxidectin 2.5 % (w/v) Spot-on (Advocate (R), Advantage (R) Multi against *Dirofilaria repens* in experimentally infected dogs / [Petry G., Genchi M., Schmidt H. et all.] // Parasitology research. – 2015. – V. 114, Issue: 1. – P. 131–144.

УДК 619:616.995.121:636.7/7

Д. О. Давидюк, Т. І Бахур

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ЦЕСТОДОЗІВ ДОМАШНІХ МЯСОЇДНИХ ТВАРИН У М. КИЄВІ

За результатами досліджень, проведених нами на базі ветеринарної клініки «Вікторія» (ФОП Толокевич О. М., м Київ), дипілідіоз і мезоцестоїдоз – поширені гельмінтози собак, на які переважно хворіють цуценята і собаки віком до двох років. У котів встановлено виражену сезонність асоціації дипілідіоз + мезоцестоїдоз із вираженим піком у вересні–жовтні. Найбільш сприйнятливими до ураження є кошенята і молоді коти віком до 12-ти місяців.

Ключові слова: собаки, коти, дипілідіоз, мезоцестоїдоз, змішана інвазія.

Як відомо, епізоотичний процес – це безперервний ланцюг послідовного переходу збудників від хворих тварин або паразитоносіїв до здорових за певним механізмом передавання [1]. Основною ланкою епізоотичного процесу більшості гельмінтозів є хворі тварини, в організмі яких відбувається розвиток і розмноження збудника із наступним його поширенням та ураженням сприйнятливих тварин [2].

Дипілідіоз – це поширений гельмінтоз м'ясоїдних тварин, який спричиняє цестода *Dipylidium caninum* (т. з. «огірковий ціп'як») родини *Dipylidiidae* підряду *Hymenolepididae*. Паразит локалізується в тонкому кишечнику [3].

Мезоцестоїдоз спричиняють цестоди родини *Mesocestoididae* підряду *Mesocestoidata*. Імаго паразитів локалізуються в тонкому відділі кишечника собак, котів, вовків, борсуків, лисиць, єнотів, песців, куниць, соболів [4].